

Onderzoek 'Grote klasse(n)?!'

November 2013

Over het onderzoek

Dit online onderzoek, tot stand gekomen in samenwerking met jongerenwebsite Scholieren.com, is gehouden van 5 tot 12 november 2013. Er deden 821 middelbare scholieren mee, waarvan er 471 een basisklas hebben van 27 leerlingen of meer.

De uitslag is na weging representatief voor drie variabelen, namelijk leeftijd, geslacht en spreiding over het land. Dit onderzoek is tot stand gekomen met input van de [Algemene Onderwijsbond \(AOB\)](#).

Over het 1V Jongerenpanel

Het [1V Jongerenpanel](#) van tv-programma EenVandaag bestaat uit ruim 5.000 jongeren tussen de 12 en 24 jaar. De uitslag van de peilingen onder het 1V Jongerenpanel zijn na weging representatief voor drie variabelen, namelijk leeftijd, geslacht en spreiding over het land.

1. Samenvatting

Scholieren: 'Te grote klas om goed onderwijs te krijgen'

Vier op de tien (41%) middelbare scholieren stellen dat er te veel leerlingen in hun klas zitten om goed onderwijs te krijgen. Van de leerlingen waarvan de basisklas bestaat uit 27 leerlingen of meer, geeft zes op de tien (59%) aan dat de klas te groot is om nog goed onderwijs te krijgen. Dit blijkt uit onderzoek van EenVandaag samen met [Scholieren.com](https://www.scholieren.com) onder 820 middelbare scholieren.

82 Procent wil dat de overheid een grens stelt aan het aantal leerlingen per klas. De meeste deelnemers noemen 25 leerlingen als bovengrens.

Uit de open reacties blijkt dat scholieren hun klas vooral als te groot ervaren omdat er geen ruimte is voor individuele aandacht: er is geen ruimte voor extra uitleg of vragen over de lesstof. Zoals een leerling het verwoordt: *'De grootte van een klas heeft zeker invloed op de kwaliteit van het onderwijs! Je krijgt minder aandacht van de leraar, je wordt niet geholpen als je onvoldoende de stof beheerst, zwakke leerlingen vertragen de lessen voor andere leerlingen en leraren kennen leerlingen amper persoonlijk. Sommigen weten niet eens de naam van sommige leerlingen.'*

Van de ruim 800 scholieren geeft 35 procent aan dat hun stamklas groter is dan vorig schooljaar.

Prestaties omhoog

Tweederde (69%) van alle leerlingen denkt dat hun prestaties beter worden als ze met minder leerlingen in een klas zouden zitten. *'Bij grote klassen is de aandacht voor het individu minimaal. Ik merk dat duidelijk in mijn cijfers,'* aldus een deelnemer. Leerlingen die in grotere klassen zitten geven aan vaker afgeleid te zijn en zeggen dat ze minder betrokken worden bij de lessen dan leerlingen in een kleinere klas. Ze geven zelf aan dat dit vooral komt door de grootte van hun klas.

Wettelijk maximum

De Leraren in Actie (LIA) wil dat de overheid een maximum stelt aan de klassengrootte. Hun burgerinitiatief om dit op de agenda te zetten in de Tweede Kamer heeft inmiddels bijna de benodigde 40.000 handtekeningen binnen. Jasper van Dijk van de SP zegt vanavond in EenVandaag te werken aan een

wetsvoorstel om een maximum te stellen aan het aantal leerlingen per klas. Staatssecretaris Dekker laat in een eerste reactie weten: *'Scholen krijgen voldoende geld om tot klassen te komen van acceptabele omvang'*. Hij moedigt leerlingen aan om het zelf aan te geven als ze niet goed kunnen leren omdat hun klas te groot is. *'Want in zo'n geval kan de Inspectie van het onderwijs altijd optreden.'* Hij is niet voor een wettelijk maximum. *'Ik voel er niets voor om vanuit Den Haag een bovengrens vast te stellen aan het aantal leerlingen in een klas. Iedere groep en iedere docent is anders en ik wil daarbij scholen juist aanmoedigen om te innoveren met lesvormen.'*

Op 1vjongerenpanel.nl kunt u de reacties lezen van andere politieke partijen en belangenorganisaties.

2. Over de klassen

Er volgen nu vragen over je klas. Je hebt mogelijk vakken waarbij je klas van samenstelling wisselt; vul de vragen in voor de basisklas waarin je de meeste lessen volgt.

Zitten er meer of minder leerlingen in je klas in vergelijking met vorig schooljaar, of hetzelfde aantal?

Meer leerlingen: 35%

Hetzelfde aantal leerlingen: 27%

Minder leerlingen: 37%

Weet niet / geen mening: 1%

Er is een discussie gaande over het aantal leerlingen per klas. Maar wanneer iemand een klas als te groot beschouwt en wanneer niet, is voor iedereen anders.

Vind jij over het algemeen dat er te veel of te weinig leerlingen in je klas zitten om goed onderwijs te krijgen, of is het aantal leerlingen prima zoals het is?

Te veel: 41%

Prima zoals het is: 56%

Te weinig: 2%

Weet niet / geen mening: 1%

Leerlingen in een klas met 27 leerlingen of meer (N=471):

Vind jij over het algemeen dat er te veel of te weinig leerlingen in je klas zitten om goed onderwijs te krijgen, of is het aantal leerlingen prima zoals het is?

Te veel: 59%

Prima zoals het is: 40%

Te weinig: -

Weet niet / geen mening: 1%

Wat zie jij als voor- of nadelen van de grootte van je klas? Ervaar jij dat de grootte van je klas invloed heeft op de kwaliteit van het onderwijs, of niet? Licht hier je antwoord toe.

De deelnemers zijn vrij eenduidig in welke argumenten hier naar voren komen. Er worden vrijwel alleen nadelen ingevuld, vooral het gebrek aan individuele aandacht van de leraar voor de leerling. Dus geen tijd voor het stellen van

aanvullende vragen of dieper ingaan op de lesstof. Zoals drie deelnemers ons lieten weten:

'De docent kan zijn aandacht niet genoeg verdelen over de leerlingen. Niet alle vragen kunnen beantwoord worden. Je gaat dus nog met vragen je proefwerk in.'

'Als je een kleinere klas hebt is er meer rust en een eenheid in de groep waardoor het naar school gaan ook leuk(er) wordt. Als je een kleinere klas hebt heeft de leraar of lerares ook meer tijd voor je om dingen uit te leggen en die ziet ook je stille signalen als je iets bijvoorbeeld niet begrijpt.'

'De grootte van een klas heeft zeker invloed op de kwaliteit van het onderwijs! Je krijgt minder aandacht van de leraar, je wordt niet geholpen als je onvoldoende de stof beheerst, zwakke leerlingen vertragen de lessen voor andere leerlingen en leraren kennen leerlingen amper persoonlijk. Sommigen weten niet eens de naam van sommige leerlingen.'

Geef aan of je het eens of oneens bent met de volgende stelling:

Stelling: 'Ik denk dat ik over het algemeen beter zou presteren als er minder leerlingen in mijn klas zitten.'

Eens: 65%

Oneens: 28%

Weet niet / geen mening: 7%

Leerlingen in een klas met 27 leerlingen of meer (N=471):

'Ik denk dat ik over het algemeen beter zou presteren als er minder leerlingen in mijn klas zitten.'

Eens: 71%

Oneens: 22%

Weet niet / geen mening: 7%

Waarom zou je wel of niet beter presteren met minder leerlingen in je klas? Licht hier je antwoord toe.

In navolging van de vorige open vraag noemen veel deelnemers hier ook individuele aandacht van de leraar; met minder leerlingen in de klas denken scholieren meer aandacht te krijgen, wat hun prestaties dan ten goede zou komen.

'Door de grootte van mijn klas is het bijna onmogelijk voor de docent om boven al het gepraat uit te komen en goed les te geven. Het is namelijk bijna nooit stil in de klas. Hierdoor krijgen wij niet of nauwelijks de stof die we voor SE's moeten kennen en daardoor is het mogelijk dat er slechte cijfers gehaald worden.'

'De docent kan zijn aandacht niet genoeg verdelen over de leerlingen. Niet alle vragen kunnen beantwoord worden. Je gaat dus nog met vragen je proefwerk in.'

Ook geven leerlingen aan dat met minder klasgenoten het minder chaotisch wordt in de les, waardoor ze denken dat de leraar meer tijd heeft voor de lesstof. Zoals een deelnemer verwoordt:

'Ik heb een hekel aan klassen die groter zijn dan 25. In een klas met ongeveer 15 leerlingen kun je je prima concentreren en krijgt iedereen genoeg aandacht. In een klas van bijna 30 leerlingen kun je je gewoon niet concentreren en is het veel te druk. Dat zorgt voor slechtere prestaties en een slechtere manier van les geven.'

3. Wel of geen maximum

Momenteel is er een politieke discussie gaande: zou de kwaliteit van het onderwijs beter worden als er een maximum komt voor het aantal leerlingen per klas? Graag horen we hoe jij hierover denkt.

Vind jij dat de overheid wel of geen maximum moet stellen aan het aantal leerlingen per klas, of niet?

Er moet een maximum aantal leerlingen per klas komen: 83%

Er moet geen maximum aantal leerlingen per klas komen: 13%

Weet niet / geen mening: 4%

Stel dat de overheid een maximum gaat instellen: hoeveel leerlingen zouden er wat jou betreft dan maximaal in een klas moeten komen, om goed onderwijs te krijgen?

Vul hieronder een cijfer in tussen de 20 en 40, dat staat voor het maximum aantal leerlingen per klas.

Meest genoemd: 25 leerlingen

4. Over de lesruimtes

Nu volgen er nog een paar vragen over de lesruimtes bij jou op school.

Vind jij dat de klaslokalen op jouw school over het algemeen ruim genoeg, of in de meeste gevallen eigenlijk te klein voor het aantal leerlingen in je klas?

In de meeste gevallen zijn de leslokalen ruim genoeg: 73%

In de meeste gevallen zijn de leslokalen te klein: 24%

Weet niet / geen mening: 2%

Leerlingen in een klas met 27 leerlingen of meer (N=471):

Vind jij dat de klaslokalen op jouw school over het algemeen ruim genoeg, of in de meeste gevallen eigenlijk te klein voor het aantal leerlingen in je klas?

In de meeste gevallen zijn de leslokalen ruim genoeg: 69%

In de meeste gevallen zijn de leslokalen te klein: 30%

Weet niet / geen mening: 1%

Is het klimaat in de leslokalen over het algemeen prima, of is het in de meeste lessen te warm en/of benauwd?

In de meeste gevallen prima: 61%

In de meeste gevallen te warm / benauwd: 35%

Weet niet / geen mening: 4%

Leerlingen in een klas met 27 leerlingen of meer (N=471):

Is het klimaat in de leslokalen over het algemeen prima, of is het in de meeste lessen te warm en/of benauwd?

In de meeste gevallen prima: 58%

In de meeste gevallen te warm / benauwd: 40%

Weet niet / geen mening: 2%